

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана юридичного факультету
ЮРИДИЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ
Т.О. Коломоєць
«28» серпня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма **«Право»**

спеціальності **081 Право**

галузі знань **08 Право**

викладач: Бондар Олександр Григорович, доктор юридичних наук,
професор

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри цивільного права
Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри цивільного права

 Д.О. Єрмоленко

Погоджено
Гарант освітньо-професійної
програми «Право»

 Д.О. Єрмоленко

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: bondar@znu.edu.ua

СЕЗН-Moodle ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=122>

Телефон: (061) 228-75-01

Інші засоби зв'язку: Viber, WhatsApp 050 421 421 2

Кафедра: кафедра цивільного права (V корпус ЗНУ, ауд. 108)

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни ППОП 7 «Земельне право України» є формування у здобувачів вищої освіти системи комплексних теоретичних та практичних знань щодо правового регулювання земельних відносин в Україні, сутності та змісту правових інститутів земельного права, правового режиму земель різних категорій, а також розуміння основних напрямів державної земельної політики в умовах ринкових відносин та євроінтеграційних процесів із врахуванням особливостей та потреб воєнного стану та повоєнного відновлення України.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Земельне право» є:

- формування та розвиток загальних, фахових і предметних компетентностей шляхом засвоєння необхідних теоретичних положень земельного права і земельного законодавства;
- засвоєння змісту земельно-правових понять та категорій, змісту та тенденцій розвитку земельно-правових інститутів, правового забезпечення земельної реформи в Україні;
- оволодіння практичними навичками розкриття змісту норм земельного права, роз'яснень вищих судових інстанцій України, рішень Конституційного Суду України, Європейського суду з прав людини та інших міжнародних судових інституцій, їх тлумачення та правильного застосування у вирішенні конкретних справ;
- формування стійких вмінь самостійного опрацювання земельно-правової навчальної та наукової літератури, аналізу й тлумачення нормативно-правових актів, матеріалів адміністративної та судової практики із земельних питань;
- оволодіння практичними навичками розв'язання земельних спорів, захисту суб'єктивних земельних прав, складання проектів договорів та інших правочинів, процесуальних документів в сфері земельних відносин.

Пререквізити: знання, отримані під час вивчення ЗП 7 Правові основи природокористування та охорони навколишнього середовища, ППС 4 Конституційне право, ППС 5 Адміністративне право.

Кореквізити: знання, що набуваються під час вивчення ППС 7 Цивільне право, ППС 9 Кримінальне право.

Постреквізити: знання з дисципліни стануть у нагоді під час вивчення ППС 6 Адміністративне процесуальне право, ППС 11 Міжнародний захист прав людини.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	5-й	5-й
Кількість кредитів ECTS	4 кредити ECTS	
Кількість годин	120 годин	
Лекційні заняття	28 год.	10 год.
Практичні заняття	28 год.	10 год.
Самостійна робота	64 год.	100 год.

Консультації	<i>вівторок, четвер з 13-00 до 15-00 (V корпус ЗНУ, ауд. 108)</i>
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=122

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів</p>	<p>Методи, методики та сучасні технології правового регулювання земельних відносин, системного підходу до забезпечення прав на землю, захисту інтересів власників та землекористувачів; здійснення державного контролю за використанням та охороною земель; сучасні цифрові технології в управлінні земельними ресурсами</p> <p>В освітньому процесі застосовується студентоцентризований підхід.</p>	<p>Поточний контроль здійснюється шляхом виконання таких обов'язкових видів роботи, як виступ з питань певної теми розділу на практичному занятті; доповідь з проблемної тематики з презентацією; участь у обговоренні дискусійних питань; письмова контрольна робота, та додаткових видів роботи - участь у ділових (ситуативних) іграх; робота в групах; участь у науково-дослідній</p>

<p>актів правозастосування. СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення. РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях. РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>	<p>Освітній процес здійснюється з використанням сучасних технологій навчання у таких формах: аудиторні заняття; самостійна робота та виконання індивідуальних завдань, виконання курсових робіт; практична підготовка; контрольні заходи (заліки, екзамени). Основними видами навчальних занять є: лекції, в тому числі відеолекції, розміщені на онлайн-платформі Moodle в Системі електронного забезпечення навчання (далі – СЕЗН ЗНУ); практичні заняття; консультації. Здобувачі активно залучаються до участі у вебінарах, круглих столах, науково-практичних конференціях. В умовах дистанційного</p>	<p>роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, участь в конкурсах тощо); завдання творчого характеру Підсумкові контрольні заходи проводяться по завершенню семестру та мають дві складові - письмова відповідь на заліку та захист групового творчого проекту або індивідуального дослідницького завдання. Добір балів – можливість для здобувачів, які пропустили заняття з поважних причин, показати отримані знання.</p>
---	--	---

	навчання проведення занять та консультуванн я здійснюється за допомогою програм для організації відеоконферен цій Zoom, Google Meet.	
--	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна методологія земельно-правового регулювання

Поняття земельного права як галузі права, науки та навчальної дисципліни. Предмет і методи правового регулювання у земельному праві. Поняття та склад земельних правовідносин. Система та принципи земельного права. Співвідношення земельного права із суміжними галузями права. Джерела земельного права: поняття, особливості та класифікація. Конституційні засади земельного законодавства. Закони як джерела земельного права. Підзаконні нормативні акти як джерела земельного права. Нормативи як джерела земельного права. Роль судової практики у регулюванні земельних відносин. Практика Європейського суду з прав людини та інших міжнародних судових інституцій у регулюванні земельних відносин. Співвідношення земельного і цивільного законодавства при регулюванні земельних відносин. Тенденції розвитку та вдосконалення земельного законодавства України у контексті євроінтеграції. Поняття, зміст та правове забезпечення земельної реформи в Україні. Загальна характеристика системи прав на землю в Україні.

Змістовий модуль 2. Права на землю

Поняття, особливості та види права власності на землю. Зміст права власності на землю. Суб'єктний та об'єктний склад окремих видів права власності на землю. Обмеження та обтяження права власності на землю. Поняття і види підстав виникнення права власності на землю. Правові засади ринку земель в Україні. Нормативне забезпечення проведення земельних аукціонів. Підстави припинення права власності на землю. Гарантії та захист права власності на землю. Права на чужі земельні ділянки (сервітут, емфітевзис, суперфіцій). Право землекористування: поняття, принципи та види. Право постійного користування землею. Правові засади оренди земель.

Змістовий модуль 3. Правове регулювання публічного управління у сфері земельних відносин та охорони земель

Поняття і склад земель України. Поділ земель на категорії. Поняття, види та функції публічного управління у сфері земельних відносин, його співвідношення із громадським та внутрішньогосподарським управлінням у сфері використання та охорони земель. Система органів публічного управління у сфері земельних відносин (органи загальної компетенції; органи міжгалузевої та галузевої компетенції; органи спеціальної компетенції (органи

земельних ресурсів)). Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних одиниць. Планування використання та охорони земель. Правові засади землеустрою. Контроль за використанням і охороною земель. Моніторинг земель. Правові засади ведення Державного земельного кадастру. Оцінка земель. Державна реєстрація прав на землю. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель. Вирішення земельних спорів.

Поняття, завдання та принципи охорони земель. Організаційно-правовий механізм забезпечення охорони земель. Зміст (система заходів) у галузі правової охорони земель. Особливості правового забезпечення охорони ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення. Правове регулювання рекультивації та консервації земель. Правові засади меліорації земель.

Поняття, форми та види юридичної відповідальності у земельному праві. Земельні правопорушення як підстави негативної (ретроспективної) юридичної відповідальності. Кримінальна відповідальність за порушення земельного законодавства. Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства. Інші види юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства.

Змістовий модуль 4. Особлива частина земельного права (правовий режим земель окремих категорій). Зарубіжний досвід правового регулювання земельних відносин.

Поняття, цільове призначення та склад земель сільськогосподарського призначення. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення, що використовуються у сфері товарного аграрного виробництва. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення, наданих для діяльності, не спрямованої на товарне сільськогосподарське виробництво.

Поняття, цільове призначення і склад земель у межах населених пунктів. Поняття, склад та особливості правового режиму земель житлової та громадської забудови. Поняття та зміст містобудівної діяльності та містобудівної документації. Містобудівний кадастр. Правові засади просторового планування та використання земель для забудови. Правовий режим земель загального користування. Правові форми використання земель житлової та громадської забудови.

Поняття, елементи і принципи правового режиму земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення. Особливості правового режиму земель промисловості та енергетики. Особливості правового режиму земель транспорту. Особливості правового режиму земель електронних комунікацій. Особливості правового режиму земель енергетики. Особливості правового режиму земель оборони.

Особливості правового режиму земель лісгосподарського призначення. Особливості правового режиму земель водного фонду. Особливості правового режиму земель для надкористування та для потреб мисливського господарства. Особливості правового режиму земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Правовий режим земель оздоровчого призначення. Правовий режим земель рекреаційного призначення. Правовий режим земель історико-культурного призначення.

Нормативні основи використання та охорони земель в ЄС у контексті сталого розвитку. Право власності та управління земельними ресурсами за кордоном. Обіг земель у державах ЄС та інших зарубіжних країнах. Правові засади охорони та відновлення земель за кордоном. Шляхи гармонізації українського земельного законодавства із вимогами та стандартами Європейського Союзу.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Лекція 1	Тема. Поняття, предмет та система земельного права України	2	2	<i>тиждень 1</i>
Практичне заняття 1	Тема. Поняття, предмет та система земельного права України. Перелік питань: Передумови формування земельного права України. Роль земельного права у здійсненні земельної реформи. Предмет і методи правового регулювання в земельному праві. Земельні правовідносини: поняття, особливості, зміст, підстави виникнення та припинення. Поняття земельного права як галузі права та його функції. Принципи земельного права: поняття, система, еволюція. Система земельного права. Співвідношення земельного права із суміжними галузями права. Земельне право як юридична наука та навчальна дисципліна.	2	-	<i>тиждень 1</i>
Самостійна робота	Тема. Поняття, предмет та система земельного права України. Завдання для виконання: написання есе, розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	4	6	
Лекція 2	Тема. Джерела земельного права	2	-	<i>тиждень 2</i>
Практичне заняття 2	Тема. Джерела земельного права. Перелік питань: Поняття, особливості та види джерел земельного права. Земельне законодавство. Конституційні засади земельного законодавства. Закони як джерела земельного права. Підзаконні нормативні акти як джерела земельного права. Нормативи як джерела земельного права. Роль судової практики у регулюванні земельних відносин. Практика Європейського суду з прав людини та інших міжнародних судових органів із питань земельно-правового регулювання. Співвідношення земельного і цивільного законодавства при регулюванні земельних відносин. Тенденції розвитку та вдосконалення земельного законодавства	2	2	<i>тиждень 2</i>

	України. Євроінтеграційні вектор розвитку земельного законодавства України.			
Самостійна робота	Тема. Джерела земельного права. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	4	6	
Лекція 3	Тема. Загальна характеристика системи прав на землю. Право власності на землю.	2	1	<i>тиждень 3</i>
Практичне заняття 3	Тема. Загальна характеристика системи прав на землю. Право власності на землю. Перелік питань: Поняття і види речових прав на землю. Поняття, особливості та види права власності на землю. Зміст права власності на землю. Суб'єктний та об'єктний склад окремих форм права власності на землю. Права та обов'язки власників земельних ділянок. Обмеження та обтяження права власності на землю. Особливості права довірчої власності на земельні ділянки.	2	-	<i>тиждень 3</i>
Самостійна робота	Тема. Загальна характеристика системи прав на землю. Право власності на землю. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	6	8	
Лекція 4	Тема. Виникнення, припинення, охорона і гарантії права власності на землю	2	1	<i>тиждень 4</i>
Практичне заняття 4	Тема. Виникнення, припинення, охорона і гарантії права власності на землю. Перелік питань: Поняття і види підстав виникнення права власності на землю. Правові засади ринку земель в Україні. Юридична природа обігу земельних ділянок. Правочини із земельними ділянками : поняття та особливості. Продаж земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах. Нормативне забезпечення проведення земельних аукціонів. Підстави припинення права власності на землю. Відчуження (випуск) земельних ділянок для суспільних потреб. Примусове відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності. Гарантії та захист права власності на землю.	2	-	<i>тиждень 4</i>
Самостійна робота	Тема. Виникнення, припинення, охорона і захист права власності на землю. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	4	6	
Лекція 5	Тема. Правові засади ринку земель в Україні	2	-	<i>тиждень 5</i>

Практичне заняття 5	Тема. Правові засади ринку земель в Україні. Перелік питань: Юридичне поняття обігу земель та ринку земель. Нормативне та інституційно-функціональне забезпечення ринку земель. Продаж земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах. Правове регулювання організації та проведення земельних аукціонів. Особливості правового регулювання обігу земель сільськогосподарського призначення.	2	2	<i>тиждень 5</i>
Самостійна робота	Тема. Правові засади ринку земель в Україні. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	4	8	
Лекція 6	Тема. Право землекористування	2	1	<i>тиждень 6</i>
Практичне заняття 6	Тема. Право землекористування. Перелік питань: Правові форми використання земель. Суб'єкти та об'єкти права землекористування. Права і обов'язки землекористувачів. Захист прав землекористувачів. Підстави та порядок припинення права землекористування. Правові засади оренди земель. Особливості права постійного землекористування. Зміст права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Зміст права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). Право на сервітутне користування чужою земельною ділянкою.	2	-	<i>тиждень 6</i>
Самостійна робота	Тема. Право землекористування. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	4	6	
Лекція 7	Тема. Правові засади публічного управління у сфері використання та охорони земель	2	1	<i>тиждень 7</i>
Практичне заняття 7	Тема. Правові засади публічного управління у сфері використання та охорони земель. Перелік питань: Поняття і склад земель України. Поділ земель на категорії. Поняття, види та функції публічного управління у сфері земельних відносин, його співвідношення із громадським та внутрішньогосподарським управлінням у сфері використання та охорони земель. Система органів публічного управління у сфері земельних відносин: органи загальної компетенції; органи міжгалузевої та галузевої компетенції; органи спеціальної компетенції (органи земельних ресурсів).	2	-	<i>тиждень 7</i>
Самостійна робота	Тема. Правові засади публічного управління у сфері використання та охорони земель.	6	6	

	Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.			
Лекція 8	Тема. Правові засади здійснення окремих функцій публічного управління у сфері земельних відносин	2	-	<i>тиждень 8</i>
Практичне заняття 8	Тема. Правові засади здійснення окремих функцій публічного управління у сфері земельних відносин. Перелік питань: Поняття та система функцій публічного управління у галузі використання, охорони та відновлення земель. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних одиниць. Планування використання та охорони земель. Правові засади землеустрою: поняття, зміст, види. Державний земельний кадастр: поняття, призначення і принципи ведення. Поняття, ознаки та значення державної реєстрації прав на землю. Контроль за використанням і охороною земель та їх моніторинг. Вирішення земельних спорів.	2	1	<i>тиждень 8</i>
Самостійна робота	Тема. Правові засади здійснення окремих функцій публічного управління у сфері земельних відносин. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	6	8	
Лекція 9	Тема. Правові засади охорони земель	2	-	<i>тиждень 9</i>
Практичне заняття 9	Тема. Правові засади охорони земель. Перелік питань: Поняття, завдання та принципи охорони земель. Організаційно-правовий механізм забезпечення охорони земель. Зміст (система заходів) у галузі правової охорони земель. Особливості правового забезпечення охорони ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення. Правове регулювання рекультивациі та консервації земель. Правові особливості використання техногенно забруднених земель Правові засади меліорації земель.	2	1	<i>тиждень 9</i>
Самостійна робота	Тема. Правові засади охорони земель. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	4	6	
Лекція 10	Тема. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства	2	-	<i>тиждень 10</i>
Практичне заняття 10	Тема. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства. Перелік питань: Поняття, форми та види юридичної відповідальності у земельному праві. Земельне	2	1	<i>тиждень 10</i>

	<p>правопорушення як підстава ретроспективної (негативної) юридичної відповідальності. Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства. Кримінальна відповідальність у земельному праві. Цивільно-правова, дисциплінарна та матеріальна відповідальність за порушення земельного законодавства. Проблема виділення земельно-правової відповідальності як самостійного галузевого виду юридичної відповідальності.</p>			
Самостійна робота	<p>Тема. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.</p>	4	6	
Лекція 11	<p>Тема. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення</p>	2	1	<i>тиждень 11</i>
Практичне заняття 11	<p>Тема. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення Перелік питань: Поняття, цільове призначення та склад земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Суб'єкти права сільськогосподарського землекористання та загальна характеристика їх правового статусу. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення, що використовуються у сфері товарного аграрного виробництва. Правові засади паювання земель сільськогосподарських підприємств та реалізації права на земельну частку (пай). Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення, наданих для діяльності, не спрямованої на товарне сільськогосподарське виробництво.</p>	2	-	<i>тиждень 11</i>
Самостійна робота	<p>Тема. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.</p>	4	6	
Лекція 12	<p>Тема. Правовий режим земель житлової та громадської забудови</p>	2	1	<i>тиждень 12</i>
Практичне заняття 12	<p>Тема. Правовий режим земель житлової та громадської забудови. Перелік питань: Поняття, цільове призначення і склад земель у межах населених пунктів. Поняття і склад земель житлової та громадської забудови. Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів. Правові форми</p>	2	-	<i>тиждень 12</i>

	використання земель житлової та громадської забудови. Планування використання земель у межах населених пунктів. Порядок використання земель у межах населених пунктів для забудови житловими та громадськими об'єктами. Поняття та зміст містобудівної діяльності та містобудівної документації. Містобудівний кадастр. Правові засади земельних аукціонів та інших конкурентних способів виникнення прав на землі житлової та громадської забудови. Правове регулювання використання та охорони земель загального користування у межах населених пунктів.			
Самостійна робота	Тема. Правовий режим земель житлової та громадської забудови Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	4	8	
Лекція 13-1	Тема. Правовий режим земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення	1	1	<i>тиждень 13</i>
Практичне заняття 13-1	Тема. Правовий режим земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення Перелік питань: Поняття, елементи і принципи правового режиму земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення. Особливості правового режиму земель промисловості та енергетики. Особливості правового режиму земель транспорту. Особливості правового режиму земель електронних комунікацій. Особливості правового режиму земель енергетики. Особливості правового режиму земель оборони.	1	1	<i>тиждень 13</i>
Самостійна робота	Тема. Правовий режим земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	3	6	
Лекція 13-2	Тема. Правовий режим земель лісогосподарського призначення, водного фонду, та земель для надрокористування та для потреб мисливського господарства	1	1	<i>тиждень 13</i>
Практичне заняття 13-2	Тема. Правовий режим земель лісогосподарського призначення, водного фонду, та земель для надрокористування та для потреб мисливського господарства. Перелік питань: Поняття, склад та загальна характеристика правового режиму земель лісогосподарського призначення. Правові форми використання	1	1	<i>тиждень 13</i>

	земель лісогосподарського призначення. Поняття та склад земель водного фонду. Обмеження права користування землями водного фонду. Особливості правового режиму земель, наданих для використання надр. Проблема виділення категорії земель геологічного фонду. Особливості правового режиму земель для потреб мисливського господарства.			
Самостійна робота	Тема. Правовий режим земель лісогосподарського призначення, водного фонду, та земель для надрокористування та для потреб мисливського господарства. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	3	6	
Лекція 14	Тема. Правовий режим земель природних територій та земель під об'єктами, що підлягають особливій охороні	2	-	<i>тиждень 14</i>
Практичне заняття 14	Тема. Правовий режим земель природних територій та земель під об'єктами, що підлягають особливій охороні. Перелік питань: Поняття, склад та зміст правового режиму земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Визначення, склад та особливості використання земель оздоровчого призначення. Правовий режим земель рекреаційного призначення. Поняття, склад та особливості правового режиму земель історико-культурного призначення.	2	1	<i>тиждень 14</i>
Самостійна робота	Тема. Нормативні основи використання та охорони земель в ЄС у контексті сталого розвитку. Право власності та управління земельними ресурсами за кордоном. Обіг земель у державах ЄС та інших зарубіжних країнах. Правові засади охорони та відновлення земель за кордоном. Шляхи гармонізації українського земельного законодавства із вимогами та стандартами Європейського Союзу. Завдання для виконання: розв'язання практичних завдань, вирішення кейсів за навчальними матеріалами теми.	4	8	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Поточний контроль				60

Змістовий модуль 1				15
Практичне заняття 1	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	2
Практичне заняття 2	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	2
Практичне заняття 3	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах,	3 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у	3

		вирішеннях практичних кейсів.	розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 2 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	
Поточне тестування	Поточне тестування у СЕЗН Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=122	Кількість тестових питань – 16. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	8
Змістовий модуль 2				15
Практичне заняття 4	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	2
Практичне заняття 5	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	3 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 2 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного	3

			матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	
Практичне заняття 6	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	2
Поточне тестування	Поточне тестування у СЕЗН Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=122	Кількість тестових питань – 16. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	8
Змістовий модуль 3				15
Практичне заняття 7	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково	2

			або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	
Практичне заняття 8	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	2
Практичне заняття 9	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	2
Практичне заняття 10	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	1 бал здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок;	1

	дискусії на практичних заняттях.	питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 0,75 бала – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 0,5 бала – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,25 бала здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	
Поточне тестування	Поточне тестування у СЕЗН Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=122	Кількість тестових питань – 16. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	8
Змістовий модуль 4				15
Практичне заняття 11	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	2
Практичне заняття 12	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії,	1 бал здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних	1

		дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 0,75 бала – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 0,5 бала – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,25 бала здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	
Практичне заняття 13-1	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	1 бал здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 0,75 бала – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 0,5 бала – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,25 бала здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	1
Практичне заняття 13-2	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	1 бал здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 0,75 бала – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок;	1

			0,5 бала – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,25 бала здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	
Практичне заняття 14	Виступи, обговорення та дискусії на практичних заняттях.	Відповіді на теоретичні питання за темою під час заняття. Участь у дискусії, дебатах, вирішеннях практичних кейсів.	2 бали здобувачі вищої освіти отримують, якщо: питання розкриті повністю без помилок; продемонстровано всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу, засвоєння основної й додаткової літератури, чітке володіння категоріальним апаратом, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій; виявлено творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу; 1,5 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, вміння використовувати їх для вирішення практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок; 1 бал – до 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях навчального матеріалу; 0,5 балів здобувачі освіти отримують, якщо понад 30 % питань теми розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти фрагментарно обізнані із окремими поняттями та складовими навчального матеріалу.	2
Поточне тестування	Поточне тестування у СЕЗН Moodle	https://moodle.e.znu.edu.ua/course/view.php?id=122	Кількість тестових питань – 16. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	8
Підсумковий контроль (екзамен)				40
Підсумкове тестування у СЕЗН Moodle		https://moodle.e.znu.edu.ua/course/view.php?id=122	Кількість тестових питань – 40. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	20
Виконання практичних завдань (кейсів)		практичні завдання на екзамен: https://moodle.e.znu.edu.ua/course/view.php?id=122	Екзаменаційний білет містить 2 практичних кейсових завдання. Правильна відповідь на одне завдання оцінюється до 10 балів. 9-10 балів – Правильне та ґрунтовне вирішення кейсу з урахуванням усіх нюансів земельного законодавства, включаючи, за потребою, міжнародні договори та судову практику. Здобувач правильно, повно та всебічно проаналізував практичну ситуацію (кейс), надав належну юридичну оцінку (кваліфікацію), продемонстрував глибоке розуміння матеріалу, вірно визначив алгоритм дій, застосував актуальне законодавство та/або міжнародні договори, показав аналітичні здібності. 7-8 балів – Правильне рішення по суті, але з незначними недоліками в аргументації, посиланнях на нормативний матеріал, судову	20

		та/або адміністративну практику. 5-6 балів – Загальний напрямок думки здобувача при вирішенні кейсу правильний, але є суттєві прогалини у застосуванні релевантних правових норм чи логіці побудови відповіді. 3-4 бали – Здобувач при вирішенні кейсу продемонстрував фрагментарні знання, відповідь поверхнева, містить значні помилки або неточності, слабе розуміння нормативного матеріалу. 1-2 бали – Здобувач при вирішенні кейсу продемонстрував мінімальні знання, відповідь не розкриває суті завдання, містить грубі помилки. 0 балів – Кейс не вирішено або вирішено повністю неправильно.
--	--	--

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Земельне право: підручник / за ред. М.В. Шульги. 3-тє вид., доп. і перероб. Харків: Юрайт, 2023. 592 с.
2. Основи управління якістю сільськогосподарських ґрунтів: стандарти та практики Європейського Союзу : електронний науково-методичний посібник / В.П. Волков, О.Г. Бондар, І.О. Полякова, А.В. Переверзева / За заг. ред. Волкова В. П. Європейський проєкт EUROLAND («Європейські практики в управлінні землями сільськогосподарського призначення»). ЗНУ, 2023. Запоріжжя: видавець ФОП Мокшанов В.В., 2023. 274 с.
3. Земельне право (Загальна частина) : методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 081 «Право» освітньо-професійної програми «Право» денної форми здобуття освіти / уклад. : О.Г. Бондар, Д.В. Федчишин. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 51 с.
4. Земельне право (Особлива частина): методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 081 «Право» освітньо-професійної програми «Право» денної форми здобуття освіти / уклад. : О.Г. Бондар, Д.В. Федчишин. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 76 с.
5. Земельне право : навч.-метод. посіб. / розроб. та уклад.: А. Й. Годованюк, Т. Є. Харитоновна, Х. А. Григор'єва [та ін.] ; за ред. Т. Є. Харитоновної. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 156 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi84/0064566.pdf>.
6. Земельне право України: навч. посіб. / за ред. І. І. Каракаша і Т. Є. Харитоновної. Вид.

2-ге, переробл. і допов. Одеса: Юрид. літ., 2017. 588 с.

7. Fedchyshyn D., Ignatenko I., Bondar O. Legal provision of food security and rational land use in organic production in Ukraine in the context of European integration : monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2022. 250 p.

8. Land Policies in Europe: Land-Use Planning, Property Rights, and Spatial Development / T. Hartmann, A. Hengstermann, M. Jehling [et al.] (eds.). Cham : Springer, 2025. 253 p. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi84/0064408.pdf>.

9. Land Tenure Security and Sustainable Development / M. B. Holland, Y. J. Masuda, B. E. Robinson (eds.). Cham : Palgrave Macmillan, 2022. 320 p. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi68/0049705.pdf>.

10. Сучасні теоретичні та прикладні засади права природокористування в національній еколого-правовій доктрині: монографія / за заг. ред. А. П. Гетьмана. Харків : Право, 2023. 912 с.

11. Євроінтеграція та сталий розвиток сільських територій України як запорука забезпечення продовольчої безпеки в умовах повоєнного відновлення : навчальний посібник / автор.кол: С. О. Кушнір, О. Г. Бондар, Т. І. Батракова, Д. В. Федчишин, Н. С. Венгерська, Д. М. Луц. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика». 2025. 293 с.

12. Кушнір С.О., Бондар О.Г., Батракова Т.І., Федчишин Д.В., Луц Д.М. Євроінтеграція та сталий розвиток сільських територій України як запорука забезпечення продовольчої безпеки в умовах повоєнного відновлення : науково-навчальний посібник / за ред. С.О. Кушнір. Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2025. 293 с.

13. Набуття і реалізація прав на землю в Україні: навч. посіб./ за ред. І.І. Каракаша. Одеса: Юрид. літ., 2016. 332 с.

14. Ніколайчук К. М., Ліщинський А. Г., Швець О. М. Нормативне забезпечення землеустрою : навч. посіб. Рівне, 2024. 215 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0059587.pdf>.

15. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол. : М. В. Шульга (голова), В. В. Носік, П. Ф. Кулинич (заст. голови) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. 2019. 696 с.

16. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні : кол. монографія / за ред. Т. Є. Харитоновна, І. І. Каракаш. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2018. 722 с.

17. Природноресурсове право України : навчальний посібник / За ред. Каракаша І. І. та Харитоновної Т. Є. Вид. 2-ге. Одеса : Вид. Дім «Гельветика», 2018. 566 с.

18. Проблеми правового забезпечення сталого розвитку сільських територій в Україні: моногр / А. П. Гетьман, І. В. Ігнатенко, В. М. Корнієнко та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. Харків: Право, 2016. 360 с.

19. Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення: монографія, за ред.: А. П. Гетьмана, В. Ю. Уркевича; НДІ правознавства НУ «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Харків: Право, 2012. 448 с.

20. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні правовідносини в земельному праві України: моногр. Київ: Ніка-Центр, 2017. 352 с.

21. Коваленко Т.О. Реалізація принципу законності у регулюванні земельних відносин в Україні: проблеми законодавчого забезпечення: моногр. Київ: Правова єдність, 2017. 672 с.

22. Костяшкін І. О. Правове забезпечення соціальної функції права власності на землю в Україні: моногр. Хмельницький: Хмельницький ун-т управління та права, 2016. 429 с.

23. Кулинич П.Ф. Земельна реформа в Україні: правові проблеми: монографія. Київ: Норма права, 2021. 308 с.

24. Лісова Т.В. Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні

проблеми: моногр. Харків: Юрайт, 2020. 396 с.

25. Правдюк В.М. Поділ земель за цільовим призначенням за законодавством України: моногр. Київ: Алерта, 2018. 204 с.

26. Ріпенко А. І. Використання земель для містобудівних потреб: теоретичні та практичні проблеми: моногр. Херсон: Гельветика, 2019. 496 с.

27. Федчишин Д.В. Реалізація та захист земельних прав в Україні: проблеми теорії та практики: моногр. Запоріжжя: Видав. дім «Гельветика», 2020. 418 с.

28. Харитоновна Т.Є. Здійснення прав на чужі земельні ділянки в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Юридична література, 2016. 424 с.

29. Directive (EU) 2025/2360 of the European Parliament and of the Council of 12 November 2025 on soil monitoring and resilience (Soil Monitoring Law). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2025/2360/oj>.

30. Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (A/RES/70/1). URL: <https://www.refworld.org/legal/resolution/unga/2015/en/111816>.

Інформаційні ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <https://www.president.gov.ua> – Офіційне інтернет-представництво Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний портал Кабінету Міністрів України.
4. <https://ukc.gov.ua/folder/zemelni-pytannya> – Урядовий контактний центр (земельні питання).
5. <http://land.gov.ua> – Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.
6. <http://www.dzk.gov.ua> – Сайт Центру державного земельного кадастру.
7. <http://www.nbuv.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
8. <http://lib.rada.gov.ua> – Сайт бібліотеки Верховної Ради України.
9. <http://www.pravoua.com.ua> – Офіційний сайт журналу «Право України».
10. <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=en> – EUR-Lex. Access to European Union law.
11. https://commission.europa.eu/index_en – European Commission, official website.
12. <https://www.unep.org/> – The United Nations Environment Programme (UNEP), official website.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених даною дисципліною. Пропуски та запізнення на заняття є недопустимими.

Політика академічної доброчесності

Недопустимо списування та плагіат, а також несвоєчасне виконання поставленого завдання. При використанні інформації необхідно дотримуватися норм цитування.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, ноутбуків та інших гаджетів під час лекційних та лабораторних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (з активованим режимом «без звуку»).

Під час виконання поточних тестів та підсумкового контролю використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами здійснюється в СЕЗН Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н.р. доступний за покликанням:
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html .

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна

спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони).
Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>